دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی لرستان

دانشکده پرستاری و مامایی خرم آباد

عنوان

بررسی ویژگی های روانسنجی و انطباق بین فرهنگی نسخه فارسی ابزار محرومیت لمسی در سالمندان ایرانی

نگارنده: فاطمه خسروی فرد

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی

استاد راهنما :

دکتر شهاب پاپی

اساتید مشاور علمی :

دکتر رضا حسین آبادی

دکتر هادی نجفی

استاد مشاور آماری :

دکتر نادر سالاری

بهار ۱۴۰۵

چکیده فارسی:

مقدمه : محرومیت لمسی به‌عنوان کاهش یا فقدان دریافت تماس بدنی مطلوب، در سالمندی می‌تواند با پیامدهای روان‌شناختی و اجتماعی مانند تنهایی، اضطراب و افسردگی همراه باشد.

روش کار : این مطالعه روش‌شناسی و مقطعی در شهر خرم‌آباد انجام گرفت و ۴۲۰ سالمند ۶۰ سال و بالاتر به روش تصادفی خوشه‌ای مورد بررسی قرار گرفتند .

پس از ترجمه و انطباق فرهنگی، روایی محتوا ، روایی صوری کیفی و کمی (امتیاز تأثیر)، روایی سازه (تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی)، پایایی (آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی) و روایی ملاکی همزمان با ابزارهای تنهایی دژانگ، اضطراب سالمندان و افسردگی سالمندان ارزیابی شد. شایان ذکر است که دو گویه از پرسشنامه اصلی علی‌رغم برخورداری از نسبت روایی محتوایی (CVR) پایین‌تر، حذف نشدند و جهت بررسی دقیق‌تر عملکرد ساختاری، وارد تحلیل عاملی اکتشافی شدند.

یافته ها : میانگین سن شرکت کنندگان۷,۴۶± ۶۷,۷۰ سال ،۵۷,۹ ٪ مرد بودند .در روایی محتوا، نسبت روایی محتوایی برای ۱۲ گویه بالاتر از ۰,۴۹ بود . شاخص‌های روایی محتوا برای گویه‌های نهایی در دامنه ۰,۹۰ تا ۱,۰۰ قرار داشت و امتیاز تأثیر همه گویه‌ها بیش از ۱,۵ گزارش شد. در تحلیل عاملی اکتشافی با کفایت نمونه‌گیری مناسب و معناداری آزمون بارتلت، در سه مرحله ابزار محرومیت لمسی مورد تحلیل قرار گرفت که در نهایت سه عامل استخراج شد که در مجموع ۵۴,۷۵٪ واریانس کل را تبیین کردند و بارهای عاملی در دامنه ۰,۵۸ تا ۰,۸۲ بود (و دو گویه مذکور طی این مراحل حذف شدند). در تحلیل عاملی تأییدی نیز برازش مطلوب مدل سه‌عاملی را نشان داد ($\chi^2/df=1.771$، CFI=0.975، TLI=0.968،

RMSEA=0.053). روایی ملاکی همزمان مطلوب بود و نمره کل محرومیت لمسی با تنهایی (r=0.309)، اضطراب (r=0.517) و افسردگی (r=0.349) همبستگی مثبت و معنادار داشت (P<0.001). پایایی درونی مناسب به‌دست آمد (آلفای کل برابر با ۰/۸۹۵ ؛ آلفای زیرمقیاس‌ها=۰/۷۷۸ تا ۰/۸۶۷؛ CR=0.777 تا ۰/۸۶۷).

نتیجه‌گیری:نسخه فارسی ۱۲ گویه‌ای مقیاس محرومیت لمسی از روایی و پایایی مطلوب برخوردار است و می‌تواند در پژوهش‌ها و ارزیابی‌های بالینی حوزه سالمندی برای سنجش محرومیت لمسی در بافت فرهنگی ایران به‌کار رود.

کلیدواژه‌ها: محرومیت لمسی، سالمندان، روان‌سنجی، انطباق بین‌فرهنگی، تحلیل عاملی، روایی و پایایی